

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry

SAIRAALAT VÄESTÖN TERVEYTTÄ EDISTÄMÄSSÄ

Virpi Honkala
kansallinen koordinaattori
STES ry

Terveyden Tähtien juhlaseminaari
Seinäjoki 19.11.2010

Health Promoting Hospitals (HPH) – verkoston alkuvaiheet

- WHO totesi tarpeen
- Verkoston valmistelua edelsi Ottawan kokous 1986 ja ”Terveys ja sairaala” –pilottihanke, joka aloitettiin Wienin Rudolfstiftung –sairaalassa vuonna 1989
- HPH perustettiin 1990
- HPH:n ensimmäinen toimintaohjelma- julistus on vuodelta 1991: the Budapest Declaration on Health Promoting Hospitals

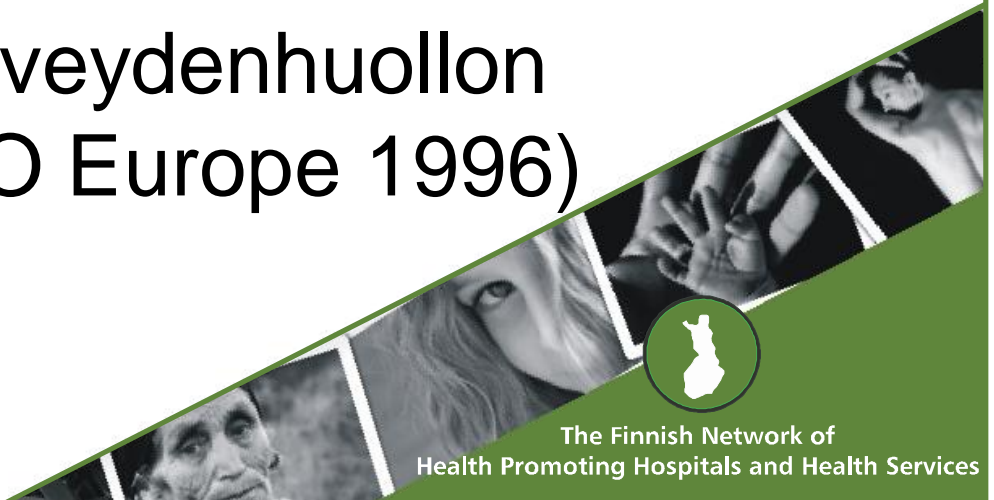
Wienin suositukset 1997

Perustuvat:

Ottawan asiakirja terveyden edistämisestä
(WHO 1986)

Budapestin julistus Terveyttä edistävästä
sairaaloista (ensimmäinen HPH
toimintasuunnitelma 1991)

Ljubljanan asiakirja terveydenhuollon
uudistamiseksi (WHO Europe 1996)

Periaatteet:

1. Ihmisarvon kunnioitus, tasa-arvo, tasapuolisuus, ammattietiikka, eri väestöryhmien tarpeiden, arvojen ja kulttuurien erilaisuuden huomioon ottaminen
2. Laadun parantamisen ja potilaiden, läheisten ja henkilöstön hyvinvoinnin sisällyttäminen toimintaan, ympäristön suojelu ja oppivan organisaation mahdollisuuksien ymmärtäminen
3. Kohteena kokonaisvaltainen terveys eikä pelkästään parantavat palvelut

Periaatteet:

4. Asiakaslähtöinen palvelutuotanto, joka tähtää paranemisprosessin edistämiseen ja potilaiden voimaantumiseen
5. Tehokas ja kustannustietoinen voimavarojen käyttö ja niiden kohdentaminen terveyttä edistävästi
6. Mahdollisimman läheinen yhteistyö muiden terveydenhuollon toimijoiden ja yhteiskuntasektoreiden kanssa

HPH –verkosto vuonna 2010

- Globaali verkosto, johon kuuluu jäsenyhteisöjä kaikilta mantereilta
- Toiminnan keskuksena Eurooppa
- Jäsenmaita 40
- Jäsenorganisaatioiden määrä runsaat 800

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry

Perustettiin v. 2001

Varsinaiset jäsenet:

- kolme yliopistollista sairaanhoitopiiriä
- yksitoista keskussairaala – sairaanhoitopiiriä
- kolme sairaala-terveyskeskuskuntayhtymää
- kaksi kaupungin terveydenhuoltoaluetta
- yksi säätiöpohjainen terveydenhuoltoalue
- yksi terveyskeskuskuntayhtymä

The Finnish Network of
Health Promoting Hospitals and Health Services

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry:n toiminta-ajatus

Terveyden kokonaisvaltainen edistäminen on sairauksien tutkimisen ja hoitamisen ohella yksi sairaalan tehtävistä

STES –verkoston toiminnan osa-alueita

- Toiminta kansainvälisessä HPH –verkostossa
 - henkilöstön vaihto-ohjelma
 - henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen (Montrealin työryhmä)
- Jäsenyhteisöjen yhteishankkeet, mm.
 - **savuton sairaala**
 - laatustandardien mukainen toiminta
- Hyvien käytäntöjen jakaminen
- Verkostotapaamiset
- Tiedottaminen
 - STES:n nettisivut

RAAHEN SEUDUN HYVINVOINTIKY HENKILÖSTÖN TUPAKOINTI

Smoking during workhours	2003	2005	2009
occasionally %	21,7	27,5	9
daily %	18,3	29	4,5

HPH:n laatustandardit

- 1) Virallinen toimintasuunnitelma
- 2) Potilaan tilanteen arviointi
- 3) Potilaan informointi ja interventiot
- 4) Terveellinen työympäristö
- 5) Jatkuvuus ja yhteistyö

HPH –standardien tarkoitus

- Täydentää sairaalassa olemassa olevia laatustandardeja organisaation jatkuvan laadun parantamisen filosofian mukaisesti
 - täydentäminen tarpeen erityisesti potilaslähtöisyyden lisäämiseksi ja hoitotulosten parantamiseksi

SAIRAAALAT MUUTOKSESSA

- ennustaminen on vaikeata, mutta muutostrendit ovat nähtävissä:
 - EUROOPAN VÄESTÖKEHITYS
 - IKÄÄNTYMINEN
 - MUUTOKSET RAVINTO- JA LIIKUNTATOTTUMUKSISSA
 - NUORISON TARPEET
 - ETNISET ERILAISUUDET
 - KASVAVAT ODOTUKSET

SAIRAALA VÄESTÖN TERVEYDEN EDISTÄJÄNÄ

- ESH näköalapaikalla sairauksien seurauksista
- Monien sairauksien vaikeutuminen on ehkäistävissä
- Onnistuminen edellyttää hyvää ja tasa-arvoista yhteistyötä perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen kanssa
- Läheinen yhteistyö kuntien eri hallintokuntien kanssa erittäin tärkeää
- Asiantuntijuus ja tiedon välittäminen väestölle koulutustapahtumina, sähköisessä muodossa, interaktiivisina palveluväylinä
- Yhteinen näkemys ja luottamus osaamiseen

SAIRAALAN TYÖNTEKIJÄT

- hoitavat ilmenneitä sairauksia, vammoja ja haitallisia oireita mahdollisimman hyvin
- jakavat tietoa ajankohtaisten ongelmien ratkaisemiseksi, opettavat löytämään tietoa itse, etsimään vertaistukea, ohjaavat toteuttamaan oman tai läheisen sairauden hoitoa ja seuranta omatoimisesti pahenemisen ehkäisemiseksi
- ehkäisevät uusien sairauksien ja ongelmien syntyä opastamalla käyttämään siihen tarvittavia keinoja

SAIRAALAN TYÖNTEKIJÄT

- ohjaavat löytämään ja kehittämään terveyttä, hyvinvointia ja elämän laatua lisääviä tekijöitä sekä henkilökohtaisesti että yhteisötasolla

**= SALUTOGEEENINEN ELI
VOIMAVARALÄHTÖINEN AJATTELU**

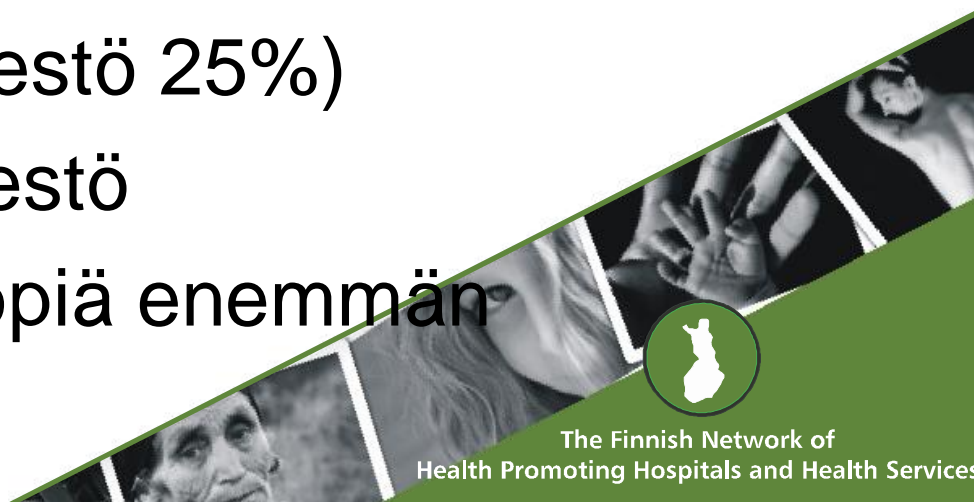
SALUTOGENEESI

- Salutogeeninen elämäntapa ei ainoastaan edistä pitkäikäisyyttä vaan auttaa kokemaan paremman terveydentilan, nauttimaan laadukkaammasta elämästä ja mielen hyvinvoinnista. Lisäksi nämä ihmiset sietävät keskimääräistä paremmin stressiä ja heidän terveyskäyttäytymisensä on parempi. Jopa silloin, kun he sairastuvat äkillisiin tai kroonisiin sairauksiin, he selviytyvät keskimääräistä paremmin.

Psykoosipotilaat voivat huonosti

- Keskimääräinen elinikä (1991 Kanada)
 - Väestö 72v
 - Skitsofreniapotilaat 56v
- Keskimääräinen iän menetys 10v (1996 USA)
- Diabetes 2-3 x muu väestö
- Ylipaino (BMI>30) 40% (väestö 27%)
- Tupakointi 80-90% (väestö 25%)
- Itsemurhat 8 x muu väestö
- Elintapoihin liittyviä syöpiä enemmän

AIKUISNEUVOLATUTKIMUS

- verenpaine: 39 % > 130/85
 - lääkitys 48 %
- BMI: 9 % < 22, 28 % >30!
- fb-gluc: 46 % > 5.5 mmol/l
- kolesteroli: 66 % > 5 mmol/l
- vain 39 %:lla normaali luuntiheys!
- 14 % tupakoivia, 6 % aikaisemmin runsas alkoholinkäyttö
- 13 %:lla vähäisiä muistiongelmia

Muutosvalmiusmittari

lokakuussa 2004 asiakaspalautekysely

- en ole harkinnut elämäntapamuutosta 28 %
 - harkitsen 1-6 kk aikana 18 %
 - suunnittelen seur. kk:n aikana 7 %
 - olen muuttanut viimeisen 6 kk aikana 47 %
-
- kirjallista palautetta antoi puolet (n 164) ikäryhmästä, joten vähintään neljäsosa kykenee muutokseen

MITÄ TULEVAISUUDESSA?

- **mobiiliteknologian hyödyntäminen**
- **sosiaali- ja terveydenhuollon yhteispalvelut**
- **terveyden edistämisen näkökulma kaikkeen palvelutuotantoon**
- **laaja ja joustava tiedottaminen**
- **aluearkistot/ alueelliset tietojärjestelmät yhdessä sairaanhoitopiirin/piirien kanssa**

TERVEYSRISKIT:

- **tupakointi**
- **päihteet ja huumeet**
- **ylipaino: epäterveellinen ravintokoostumus**
- **liikunnan vähyys**
- **unen vähyys**
- **yksinäisyys**
- **työttömyys**

